

**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
D E L O V N O
I N S O C I A L N O
S O D I Š Č E**

VDS sklep Pdp 125/2008

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2008:VDS.PDP.125.2008

Evidenčna številka: VDS0004424

Datum odločbe: 01.10.2008

Področje: delovno pravo

Institut: odpoved s ponudbo nove pogodbe o zaposlitvi - utemeljen razlog

Zveza: ZDR člen 90, 90/1.

Jedro

Uskladitev dejanskega stanja v zvezi z opravljanjem dela glede na akt o sistemizaciji ne predstavlja utemeljenega razloga za odpoved s ponudbo nove pogodbe o zaposlitvi.

Izrek

Pritožbi se ugodi in se izpodbijana sodba razveljavi in zadeva vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

Odločitev o stroških pritožbenega postopka se pridrži za končno odločitev.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je izdalo sodbo in sklep, s katerima je zavrnilo tožbeni zahtevek na razveljavitev redne odpovedi pogodb o zaposlitvi iz poslovnih razlogov z dne 1. 12. 2005, ki jih je izdala tožena stranka in jih vročila tožečim strankam, da se razveljavi 1. odstavek 4. člena pogodbe o zaposlitvi z dne 1. 12. 2005, ki določa bistveno nižjo osnovno bruto plačo tožečim strankam na podlagi pravilnika o stimulativnem nagrajevanju in pravilnika o stimulativnem nagrajevanju in pravilnika o plačah razveljavi, da je tožena

stranka dolžna tožečim strankam še nadalje zagotavljati oziroma izplačevati plače po pogodbah o zaposlitvi, ki so veljale do 1. 12. 2005 oziroma na podlagi izplačilnih list plače tožečim strankam za mesec december 2005 in da je tožena stranka dolžna tožečim strankam povrniti stroške postopka. Sklenilo je, da se umiki tožb tožečih strank Z.S., N.K., N.K. in J.P. vzamejo na znanje in se postopek ustavi. Nadalje je sklenilo, da vsaka stranka nosi svoje stroške postopka.

Zoper zgoraj navedeno sodbo se v odprtem pritožbenem roku pritožujejo tožeče stranke iz pritožbenega razloga napačne uporabe materialnega prava in predlagajo, da pritožbeno sodišče pritožbi ugodi in izpodbijano sodbo razveljavi, oziroma podredno se zahtevku ugodi. Menijo, da odpovedni razlog, na podlagi katerega so bile odpovedane pogodbe o zaposlitvi, ni resen in utemeljen, saj se na podlagi novega akta o sistemizaciji delovnih mest ni nič bistveno spremenilo. Z novim aktom so ostala enaka delovna mesta kot prej, še zlasti se ni nič spremenilo z vidika opisa in vsebine dela, pogojev in drugo. Tožena stranka ni imela nobene pravne in dejanske podlage za spreminjanje akta. Ni podan noben razlog v smislu 1. alinee 1. odstavka 88. člena ZDR. Izpoved zaslišane pričë M.P.H. ni zanesljiva in točna, prav tako pa ni podkrepljena z nobenim argumentom in dokazom. Potrebe v delovnem in proizvodnem procesu niso bile izkazane, kar pomeni, da ni odpovednega razloga. Upoštevajoč sodno prakso nov akt o sistemizaciji delovnih mest ne more biti podlaga za redno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Tožena stranka se je tudi izognila ureditvi vprašanj plač v kolektivni pogodbi le zato, da se je izognila sindikatu in nepravilno uredila plačni sistem v dveh novih splošnih aktih in sicer v pravilniku o plačah, nadomestilih, drugih osebnih prejemkih ter povračilih v zvezi z delom in pravilniku o stimulativnem nagrajevanju in delovni uspešnosti. V zvezi s tem bi sodišče moralo zaslišati predstavnika sindikata, kar pa je zavrnilo. Sodišče je upoštevalo le dokaze tožene stranke in jih je izrazilo subjektivno ocenilo. Tožeče stranke menijo, da je zakonitost pravilnikov še vedno sporna, pa tudi določitev osnovnih plač.

Pritožba je utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo (v okviru sodbe sodi tudi odločitev o stroških postopka) sodišča prve stopnje v okviru pritožbenih razlogov in pri tem pazilo na pravilno uporabo materialnega prava in absolutno bistvene kršitve pravil postopka, kot mu to nalaga določba 2. odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP - Ur. l. RS, št. 26/99 in naslednji). Na podlagi navedenega preizkusa je ugotovilo, da je sodišče prve stopnje zmotno uporabilo materialno pravo, v posledici česar ni ugotavljalo relevantnega dejanskega stanja.

Pritožba pravilno opozarja, da sama sprememba akta o sistemizaciji še ne predstavlja resnega in utemeljenega razloga za redno odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga po določbah 1. alinee 1. odstavka 88. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR - Ur. l. RS, št. 42/2002). Po navedeni določbi je namreč razlog za redno odpoved pogodbe o zaposlitvi prenehanje potreb po opravljanju določenega dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi ekonomskih, organizacijskih, tehnoloških, strukturnih ali podobnih razlogov na strani delodajalca, kar zakon poimenuje s skupnim imenom poslovni razlog. Sama sprememba akta o sistemizaciji delovnih mest delodajalca ne predstavlja poslovnega razloga za odpoved pogodbe o zaposlitvi, prav tako tudi ne razloga za odpoved pogodbe o zaposlitvi s ponudbo nove pogodbe o zaposlitvi po določbah 90. člena ZDR, kajti v teh primerih je ravno tako potrebno presoјati utemeljenost odpovednega razloga po določbah 1. alinee 1. odstavka 88. člena ZDR. Na podlagi 1. odstavka 90. člena ZDR se namreč v primeru, kadar delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi in delavcu istočasno ponudi sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi v skladu s 3. odstavkom 88. člena ZDR, uporabljajo določbe tega zakona, ki se nanašajo na redno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Nadalje je v 3. odstavku istega člena določeno, da če delavec sprejme ponujeno pogodbo za ustrezno zaposlitev za nedoločen čas, nima pravice do odpravnine, obdrži pa pravico

izpodbijati pred pristojnim sodiščem utemeljenost odpovednega razloga. Torej je moralo sodišče prve stopnje v tem individualnem delovnem sporu presojati utemeljenost odpovednega razloga kljub temu, da so delavci podpisali ponujene nove pogodbe o zaposlitvi. Utemeljenost odpovednega razloga pa je potrebno presoditi po vsebini, torej je potrebno za vsakega od tožnikov preveriti, kakšna pogodba o zaposlitvi je bila posameznemu tožniku odpovedana, za katero delovno mesto in kakšna dela je opravljal na prejšnjem delovnem mestu in kakšno je bilo ponujeno novo delo. Pri tem je dokazno breme na toženi stranki. Ta mora dokazati, da se je vsebina dela spremenila in ne zadostuje le sprememba naslova delovnega mesta v novi sistemizaciji. Poslovni razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi je podan le v primeru, da dejansko delodajalec dela po odpovedani pogodbi o zaposlitvi ne potrebuje več. Uskladitev dejanskega stanja glede opravljanja del po aktu o sistemizaciji s pogodbo o zaposlitvi pa ne more biti razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi in ponudbo nove, kot je to zavzelo stališče že tudi Višje delovno in socialno sodišče v zadevi opr. št. Pdp 1456/2006, ko je odločalo o tožbi med drugima tožečima in isto toženo stranko. V tej sodbi je sodišče zavzelo stališče, da bi tožena stranka lahko uskladila dejansko stanje le tako, da bi ponudila novo pogodbo o zaposlitvi po določbi 1. odstavka 47. člena ZDR. Taka nova pogodba pa bi po določbi 3. odstavka 47. člena ZDR veljala, če bi z njo soglašala tudi nasprotna stranka in bi s tem nadomestila staro pogodbo o zaposlitvi. Ne more biti pa to utemeljen razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

Tako je zmotno stališče sodišča prve stopnje, da se ni potrebno spuščati v posamično presojo odpovedi pogodbe o zaposlitvi za vsakega tožnika. Zaradi navedenega je moralo pritožbeno sodišče pritožbi ugoditi in izpodbijano sodbo razveljaviti, da bo sodišče prve stopnje v ponovljenem postopku presodilo za posamezne tožnike, ali je dejansko prenehala potreba po njihovem delu po odpovedanih pogodbah o zaposlitvi in je bil tako podan utemeljen razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

Pritožbeno sodišče je razveljavilo tudi odločitev sodišča prve stopnje v zvezi s plačo po novo sklenjenih pogodbah o zaposlitvi iz razloga, ker bo moralo sodišče prve stopnje o teh zahtevkih ponovno odločati in jih upoštevati kot odškodninske zahtevke v primeru, da bo ugotovilo, da ni bilo utemeljenega odpovednega razloga za odpoved pogodb o zaposlitvi. Upoštevati je namreč potrebno, da so tožniki podpisali nove pogodbe o zaposlitvi in v teh primerih imajo po ustaljeni sodni praksi taki delavci le pravico do odškodnine (primerjaj npr. odločbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije opr. št. VIII Ips 194/2006 z dne 30. 1. 2007). Zmotno pa je stališče tožečih strank, da bi sodišče moralo v individualnih delovnih sporih presojati zakonitost plačnega sistema tožene stranke in sprejem pravilnika o plačah in pravilnika o stimulativnem nagrajevanju, saj bi v zvezi s tem lahko sindikat, v kolikor je menil, da so mu kršene pravice do kolektivnega dogovarjanja, sprožil kolektivni delovni spor in to vprašanje ne more biti predmet individualnega delovnega spora.

Glede na vse navedeno je pritožbeno sodišče pritožbi ugodilo in izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje razveljavilo ter zadevo vrnilo v novo sojenje, za kar je imelo podlago v določbi 355. člena ZPP.

Pritožbeno sodišče je izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje razveljavilo kljub določbi 1. odstavka 30. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1 - Ur. l. RS, št. 2/2004 in 10/2004), po kateri zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja ali bistvene kršitve določb postopka sodišče druge stopnje izpodbijane sodbe, s katero je sodišče prve stopnje na podlagi obravnave odločilo o zahtevku, ne sme razveljaviti in zadeve vrniti v nov postopek, če je nepravilnost mogoče popraviti z dopolnjeno ali ponovljeno izvedbo dokazov ali drugih procesnih dejanj na obravnavni pred sodiščem druge stopnje. Citirana določba je nova postopkovna določba, ki je bila sprejeta predvsem zato, da se pospeši postopek in zmanjšajo stroški postopka in da se izvede sojenje v razumnem roku. V tem individualnem delovnem sporu pa zaradi zmotne uporabe materialnega prava sodišče prve stopnje sploh še ni ugotavljalo dejanskega stanja v zvezi s posameznimi tožniki, ki jih je v tem individualnem delovnem sporu sedaj še skupaj 63. Zato izvajanje

postopka v zvezi z ugotavljanjem dejanskega stanja glede opravljanja dela po odpovedanih pogodbah o zaposlitvi in ponujenih pogodbah o zaposlitvi pred pritožbenim sodiščem v Ljubljani ne bi pomenilo pospešitve postopka. Poleg tega pa bi se tudi stroški dvignili, saj imajo tako tožniki kot tožena stranka prebivališče oziroma sedež na območju sodišča prve stopnje. Zato je pritožbeno sodišče sklenilo, da z vidika smotrnosti in ekonomičnosti postopka ni primerno, da se dokazni postopek dopolnjuje pred pritožbenim sodiščem, zato je sklenilo, da se zadeva vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

Datum zadnje spremembe: 23.08.2009